

figyelőszolgálat

Ebben a rovatban folyamatosan közöljük a külföldi szaklapok műszaki könyvtárakat érdeklő folyóiratcikkeit, továbbá a könyvtártudományi és dokumentációval foglalkozó szakkönyvek ismertetését.

+

K Ö N Y V S Z E M L E

001.81:002

COOPER, Joseph D.: The art decision making. Garden City, N.Y. 1961, Doubleday. XII, 394 p.

Bemutatja azokat a módszereket és eljárásokat, amelyek segítségével egyének és szervezetek a leginkább helyes döntésekre juthatnak. Fő fejezetek: a határozathozatal módszertana; határozatok előkészítésének és kialakításának alapvető folyamatai; a döntéshez szükséges készség és rátermettség; a problémák megoldásának segédeszközei; a döntés szervezeti keretei.

A döntés nyersanyaga az információ, melyet mindenkinek el kell juttatni, akinek szüksége van rá; ezért a helyes döntés érdekében szükség van az intézményen belül információs központ kiépítésére, a hírközlés csatornáinak és közegeinek kialakítására.

001.815

COLLISON, Robert: Indexing books. A manual of basic principles. London, 1962, Benn. 96 p.

Kb. 15-20 ezer indexelt könyv jelenik meg évente az angolul beszélő világban, s ennek ellenére kb. 30 év óta nem készült összefoglaló mű az indexelés szabályairól. Emiatt a könyvindexek nagy része meglehetősen középszerű, egy része pedig jóformán használhatatlan.

COLLISON kis kompendiuma sorra veszi az indexkészítés alapvető elveit és szabályait, s ezeket példákkal és rövid gyakorlatokkal illusztrálva mutatja be. A könyv fejezetei: 1. ki alkalmas az indexkészítésre; 2. az indexkészítés fizikai segédeszközei; 3. előkészítő műveletek; 4. a rendszők megállapítása; 5. a személynevek; 6. testületi és földrajzi nevek problémái; 7. tárgyszavak; 8. eszmék kifejezése az indexben; 9. rendezés és szerkesztés; 10. előkészítés a nyomda részére; 11. az index revíziója; bibliográfiai név- és tárgymutató.
Gy.P.

002/083.72/

TAYLOR, Robert S.: Glossary of terms frequently used in scientific documentation. Washington, 1962. American Institute of Physics. 18 p.

Washingtonban 1962. augusztus 16-án tudományos szakírók nemzetközi szemináriumának résztvevői számára összeállított kiadvány. Az utalásokkal együtt 121 dokumentációs fogalom rövid meghatározását közli. Az amerikai dokumentációs szakirodalomnak megfelelően a fogalomgyűjtemény nagyrésze a dokumentáció gépesítésének és automatizálásának területére terjed ki.
B.S.

002.513.3

KENT, Allen: Textbook on mechanized information retrieval. New York, London, 1962, Wiley. 263 p. /Library science and documentation. A series of texts and monographs.3./

Gépi információkereső rendszer megtervezésében, kifejlesztésében, alkalmazásában a következő folyamatok szerint célszerű eljárni: 1. meg kell állapítani a felhasználásra kerülő információs források körét, mennyiségét; 2. meg kell határozni az információs források feldolgozásának terjedelmét, mértékét; 3. meg kell alkotni a szakki-fejezések, tárgyszavak, kódjelek rendszerét; 4. ki kell választani a leggazdaságosabb kereső eszközt, eljárást /lyukkártya, film, mágneses szalag stb./, ezen belül ki kell alakítani a jelzetrendszert, mellyel az információs források jellemzői, tartalmi és formai jegyei a kereső eszközre rögzíthetők, és meg kell határozni az információs források tárolásának legalkalmasabb formáját; 5. ki kell alakítani az információt igénylők szakkérdéseinek elemzésére szolgáló gyakorlati rendszert; meg kell határozni az információkeresés eredményének továbbítására, terjesztésére szolgáló legalkalmasabb eszközt; 7. működés közben tanulmányozni kell az alkalmazásra kerülő gépparkot, meg kell tanulni kezelését, működtetését.

KENT tankönyve e kérdéskomplexumok köré csoportosítva fejti ki a gépi keresés legfontosabb elméleti és gyakorlati tudnivalóit.
Gy.P.

023:331.86

Professional and non-professional duties in libraries. A descriptive list compiled by a sub-committee of the Membership Committee of the Library Association. London, 1962. The Assoc. 77 p.

A könyvtárosi szakképzettséget igénylő és illet nem igénylő munkakörök megkülönböztetésére szükség van annak érdekében, hogy a könyvtárakban a szakképzett és nem szakképzett személyzet között jobb munkamegosztást lehessen kialakítani. Igaz ugyan, hogy - különösen kisebb könyvtárakban - a szakképzett könyvtárosoknak szakképzettséget nem igénylő munkákat is el kell látniuk, ez azonban nem változtat azon, hogy bizonyos munkakörökben nincs szükség könyvtárosi szakképzettségre.

A kötet a Nagybritanniában kialakult gyakorlatra alapozva ismerteti a szakképzettséget igénylő, illetve nem igénylő munkaköröket az alábbi munkaterületeken: 1. általános adminisztráció /könyvtár-igazgatás/; 2. személyzeti politika, személyzeti igazgatás; 3. a nagyközönséghez való viszony /könyv- és könyvtárpropaganda/; 4. szervezési és selejtezési politika; 5. az állománygyarapítás folyamatai; 6. osztályozás és katalogizálás; 7. az állomány szerelése; 8. reference szolgálat; 9. olvasószolgálat; 10. kölcsönzési nyilvántartás, körözés; 11. az állomány fizikai karbantartása; 12. raktárak /polcok/, kartotékok és berendezések karbantartása.

A kötet igen jó segédesszköz a könyvtárosképzésben érdekelt, továbbá a könyvtárakat fenntartó intézmények számára, mivel pontosan meghatározza és körülírja a könyvtárosi munka különböző területeinek betöltéséhez szükséges képességeket, ismereteket, gyakorlatot.

Gy.P.

061.3:65.01/024/

DUCHESNE, L.R.: Congress organizers' manual. Brussels, 1961, Union of International Associations. 98 p. 1 t. 1 mell. /International congress science series. 2./

Az igen nagy számban megrendezésre kerülő nemzetközi összejövetelek /kongresszusok, konferenciák, kiállítások, vásárok, bemutatók, gyűlések, kollokviumok, kerekasztal megbeszélések, szemináriumok, szimpóziumok stb./ igen sok és szerteágazó szervezési problémát vetnek fel. A problémák megoldásának megkönnyítésére szolgál ez a kiadvány, amely négy részben tárgyalja a nemzetközi kongresszusok megszervezésére vonatkozó legfontosabb ismereteket: 1. a szervező testületre, magára a kongresszusra és a kongresszus helyére vonatkozó tudnivalók; 2. a kongresszus szervezésének személyi és anyagi feltételei; 3. a kongresszus előkészítésének és lebonyolításának műveleti sorrendje táblázatban, a műveletek időrendjében; 4. a kongresszus programozásához, lebonyolításához és ellenőrzéséhez szükséges nyilvántartá-

sok, ütemezési tervek, modellek, minták, táblázatok stb.

A kötetet bibliográfia és betűrendes tárgymutató egészíti ki.

Gy.P.

659.24:027.53

TÓTH Ilona: Adatok a Somogy megyei műszaki könyvpropagandáról.
A Somogy Megyei Könyvtár Evkönyve 1960-1961. Kaposvár, Megyei Könyvtár, 1962. 35-39 p.

Napjainkban a műszaki könyvtárak jelentős feladata a műszaki ismeretek fokozottabb terjesztése. Ez a terjesztő és propaganda munka legalább annyira fontos, mint a munka alapjául szolgáló különböző műszaki ismereteket tartalmazó dokumentumok készítése, szerkesztése, beszerzése. A Somogy Megyei Könyvtár már 1961-ben megkezdte a műszaki szakirodalmi termékek tervszerű propagandáját. A tapasztalat azt bizonyította, hogy a szakemberek - megfelelő propaganda tevékenység mellett - igénylik a műszaki szakirodalmi anyaggal rendelkező könyvtárak segítségét. A megye területén a munka hatékonysága szempontjából fontos volt, hogy a propaganda munkát a különböző hálózatokhoz tartozó könyvtárak között megfelelően koordinálják. Ennek előkészítése során a Megyei Könyvtár 5 kaposvári vállalati műszaki könyvtár helyzetét mérte fel. A felmérés alapján megállapították, hogy a megye területén a propaganda-munka nem átgondolt és nem tervszerű. Ennek érdekében a Megyei Műszaki Tanácsban belül állandó bizottság létrehozására van szükség, mely figyelembe véve a helyi sajátosságokat, módszertani segítséget nyújt a különböző szervek műszaki munkájához. A szakirodalom alapján a bizottság főfeladata még a dokumentációs szolgáltatások népszerűsítése.

T.Á.

791.43-96

HYZER, W.G.: Engineering and scientific high-speed photography.
New York, 1962, The Macmillan Company. 536 p.

A könyv a műszaki-tudományos filmezés jelentőségének felismertetésében jelentős eszköz. Hármasként célja van: a mérnököt és a kutatót bevezeti a filmezésnek mint kutatási eszköznek használatába, a gyakorlati fényképész számára segítséget nyújt a filmezés speciális alkalmazására a tudományos problémák megoldása terén, valamint hasznos kézikönyv a filmezés eszközeihez értő mérnök számára. Az általános filmezési elvekkel és gyakorlati foglalkozó részeket igen részletesek, átfogóak, így a területtel nem annyira ismerős érdeklődők számára is használható.

A könyv a fényképészeti berendezések általános ismertetése után foglalkozik a kereskedelmi forgalomban levő felvevő gépekkel, ismerteti továbbá a fényérzékeny anyagokat, a megvilágítás és exponálás kérdéseit, a nagysebességű felvevő gépeket, a speciális alkalmazásokat. - A kötet végén bibliográfia található.

G.M.